

Kā es izprotu Godīgu spēli sportā un ikdienā?

Gods un godīgums ir bijušas cilvēces vērtības kopš senajiem un antīkajiem laikiem. Godināti tika vien īpaši un izredzēti ļaudis: kauju uzvarētāji, karaļi, varas īpašnieki. Latviešu tautas folklorā atklāta, ka ikvienam cilvēkam tika rīkoti godi trīs reizes dzīvē: krustabās, precībās un bedībās. Lai izpelnītos vēl kādu īpašu mirkli, baudītu sabiedrības cieņu un atzinību, bija jābūt varonīgam, tikumīgam, cienpilnam, bet, pats galvenais, godīgam.

Laiki sabirzuši kā putekļi smilšu pulkstenī, bet palicis tas, kas jāciena, pēc kā jātiecas. Tās ir cilvēkam garīgās vērtības un sevis nepārtraukta attīstība. Tā nepieciešama arī fiziskā līmenī. Vien sevi pārvarot un sperot soli pāri savai iespēju robežai, ir iespējams ko sasniegt. Bet tik ļoti gribas ātrāk sasniegt kāroto, vai tas ir publisks ieraksts Stravas aplikācijā par veikto aktivitāti vai uzvara lielākās vai mazākās sacensībās! Tik ļoti gribas ļaut augt tai negodīguma zālītei – ja neizdodas noskriet pēdējos vakara skrējiena kilometrus, var taču nobraukt ar elektrisko skrejriteni, jo tavi sociālo tīklu un aplikāciju sekotāji to taču neuzzinās, vai ne? Mazas krāpšanās, pretinieka morāla iebiedēšana starpskolu šaha sacensībās – kāpēc ne, ja uzvaras kauss patīkami ieguls rokās? Ko gan teikt par mazajiem pārkāpumiem, ja vesela sporta industrijas daļa gādā par efektīvākiem dopinga veidiem - tie vairs nav pulverīši, tabletes, bet medicīniskas manipulācijas ar hormoniem, kaula smadzeņu pārstādīšanu, asins pārlišanu. Kā vārdā tas notiek?

Daudzi no mums sporto savam priekam un labsajūtai, nekad nebūs pat vietējo, kur nu starptautisko vai olimpisko spēļu čempioni. Iespējams, te godīgums ir rūpīgāk kopts zieds, jo atskaites mērs esi tu pats un tavi tuvākie biedri. Godīgums iet roku rokā ar patiesu prieku par to, kas izdevies, par uzvaru. Daži sportiski to māk saglabāt arī lielajā sportā, un tie ir īpaši uzvaru mirkļi, kad mirdz asaras, bet lūpas smejas. Pretinieks ir draugs, kuram patiesā cieņā ar paspiest roku. Lietojot dopingu, varbūt var priecāties par laimētajām balvām, sabiedrības uzmanību, bet zemapziņā tirda mazs velniņš, sakot, ka tavs ķermenis tiek izmantots, ka tevi aizmirsīs, kad vairs nespēsi uzrādīt arvien augstākus rezultātus, priekšā ir slimības un ciešanas. Patiess prieks ir neveikls viesis šādās situācijās.

Andra Levīte ir teikusi, ka “sportists jūtas garīgi brīvs un neietekmēts pieņemot savu lēmumu, vai viņš īsteno savu dzīves sapni jeb viņam apkārtne, vecāki, treneri un funkcionāri uzspiež viņu pagātnē neīstenotos sapņus”. Piekrītu, ka godīgums ir iespēja sasniegt savu sapni. Uzvara jebkurā sporta spēlē ir ne tikai fizisko, bet arī garīgo spēju apliecinājums un kvintesence.

Iespēja būt negodīgam ir tik vilinoša kā spoguļains ledus celiņš - pa to tik viegli slīdēt! Un arī negaidīti krist. Varbūt kādreiz var palikt tiesneša acis nepamanīts kāds negodīgs paņēmiens, pāridarījums pretiniekam, varbūt ar baudu kāds spēj izmantot pretinieka likstas un nelaimes, bet vai sirdsapziņa neteiks neko? Tā varbūt klusēs kā sengrieķu moira, bet noteikti sāks runāt ar tevi, kad būsi visnepatīkamākajā situācijā. Negodīgums pretiniekā var radīt neizpratni, dusmas, bet visskarbāk tas sodīs pašu rīcības avotu. Varbūt ne uzreiz, bet no tā nevarēs izvairīties. Vispirms tu zaudēsi cieņu pats savās acīs.

Esi godīgs pret sevi, un tavs pašvērtējums tikai kāps! Esi godīgs pret citiem, un ar tevi būs cilvēki, kas labprāt būs tavs atbalsts, tavs mierinājums, tie, kas dalīs ar tevi gan priekus, gan bēdas.